

Politieke Markt

Zitting van 6 oktober 2020
Beleid en Uitvoering - Openbare ruimte

Gladheidbestrijding in Steenwijkerland - besluitvormen

Auteur

Mirjam Iest van der

Overlegd met

André ten Veen, Inge Meindersma

Portefeuillehouder

M. Scheringa

Samenvatting

Van november tot april wordt elke dag met veel interesse het weerbericht gevolgd. Giet it oan? Wordt het glad? Moet de sneeuwplough van stal worden gehaald? In dit voorstel (en in bijgevoegd stuk) wordt beschreven over hoe en waar in Steenwijkerland gladheid wordt bestreden.

Beschrijving

Inleiding

In de wintermaanden staan de strooiploegen 7 dagen per week, 24 uur per dag paraat om uit te rukken als er gladheid dreigt of als er sneeuwval is. Dit geldt ook voor de aannemers die namens ons een deel van de routes strooien.

De bereikbaarheid van Steenwijkerland is van groot belang voor de vitaliteit en leefbaarheid van onze inwoners en ondernemers maar ook voor het gebied om ons heen. We streven ernaar om de bereikbaarheid van ons gebied zo optimaal mogelijk te organiseren. Als gemeente zijn wij beheerder van een groot deel van de openbare wegen in onze gemeente. We hebben een zorgplicht om deze wegen in een goede en veilige staat te houden. Gladheidbestrijding valt onder deze zorgplicht.

In juridische zin is het belangrijk om te weten dat het hierbij gaat om een zogenaamde inspanningsplicht en niet om een resultaatsverplichting. Om optimaal in te kunnen spelen op deze zorgplicht wordt de gladheidbestrijding uitgevoerd volgens een vooraf opgesteld en door de raad vastgesteld gladheidbestrijdingsplan.

In dit beleidsplan zijn de algemene uitgangspunten bij de gladheidbestrijding in de gemeente Steenwijkerland opgenomen. Dit beleid is een update van het beleid van 2008, de uitgangspunten (waar en hoe strooien we) zijn gelijk gebleven. De uitwerking van het beleidsplan vindt plaats in het jaarlijkse uitvoeringsplan gladheidbestrijding.

Voorstel

Voorgesteld wordt het beleidsstuk 'Gladheidsbestrijding in Steenwijkerland' vast te stellen.

Argumenten***De basis***

De veiligheid van de weggebruiker staat voorop en daarom proberen we het ontstaan van gladheid te voorkomen. Dit betekent dat we zoveel mogelijk preventief strooien.

Bereikbaarheid

Ons beleid is erop gericht dat het hoofdwegennet, de busroutes, het hoofdfietsnetwerk (utilitair), het voetgangersgebied in Steenwijk-centrum en wegen rondom openbare gebouwen zoveel mogelijk beschikbaar zijn tijdens winterse omstandigheden. Als uitzondering hierop gelden extreme omstandigheden zoals langdurige en zware sneeuwval en ijzel. In die situaties geldt een inspanningsverplichting om de genoemde wegen zo snel mogelijk begaanbaar te maken.

Voor inwoners en bedrijven

We voeren de gladheidbestrijding efficiënt uit. Het belang van de weggebruiker staat voorop. Daarom melden we voor elke uitruk via social media dat er gestrooid gaat worden en staan op onze website de strooiroutes. Inwoners kunnen hun vragen en meldingen kwijt bij ons klantcontactcentrum. Inwoners die mee willen helpen om de gladheid te bestrijden, ondersteunen we.

Duurzaam

Door het combineren van kennis (meetpunten, meteo) en plaatselijke ervaring rukken we uit wanneer het nodig is. We zorgen ervoor dat we met de juiste verhoudingen zout en dooimiddelen strooien en dat we rekening houden met de breedte van de weg. Op deze manier komen er zo min mogelijk milieubelastende stoffen in de omgeving terecht.

Samen

Alle te strooien wegen zijn verdeeld in acht routes. Vier routes strooien we zelf, de vier andere routes worden gestrooid door lokale aannemers. Deze verdeling is tot stand gekomen omdat we onvoldoende bezetting bij de buitendienst hebben om alles zelf te strooien.

Inwonersparticipatie

Op een heel aantal plekken zijn, in overleg met de Plaatselijke Belangen en Wijkverenigingen, zoutbakken geplaatst of zijn handstrooiers beschikbaar gesteld. Deze bakken vullen we jaarlijks zodat de omwonenden hiermee delen van onze gemeente begaanbaar kunnen houden waar wij met ons rijdend materieel niet kunnen komen.

Inwoners en ondernemers kunnen ook zelf mee helpen om de gladheid te bestrijden. Vooral bij sneeuwval is het fijn als inwoners (en ondernemers) het deel van het trottoir voor hun woning/bedrijf sneeuwvrij maken/houden. Met elkaar kunnen we ervoor zorgen dat gladheid zo snel mogelijk bestreden wordt.

Jaarlijks verstrekken wij gratis strooizout (maximaal 5 kilo per persoon) aan onze inwoners. Hiermee ondersteunen we het gewaardeerde initiatief van inwoners die hun eigen trottoir schoon en veilig willen houden. Daarnaast staan op onze website een aantal tips voor het bestrijden van gladheid op het trottoir.

Kanttelingen en risico's

Gevaarlijk werk

Gladheidbestrijding vindt vrijwel altijd plaats onder moeilijke omstandigheden voor het uitvoerend personeel. Er wordt gewerkt in koude omstandigheden, vaak in nachtelijke uren, op soms nog gladde wegen met agressieve dooimiddelen. Als werkgever zijn we volgens de Arbeidsomstandighedenwet (artikel 8) verplicht om medewerkers te voorzien van voldoende voorlichting met betrekking tot het werk en de verbonden risico's. Daarom moeten alle medewerkers (en aannemers) in de winterdienst verplicht één keer in de vijf jaar de cursus 'specifieke deskundigheid winterdienst' volgen en zorgen we ervoor dat ons materieel op orde is.

Aansprakelijkheid

De wegbeheerder is op grond van artikel 15 e.v. van de Wegenwet verantwoordelijk voor het onderhoud van de weg. Als hij niet voldoet aan deze verantwoordelijkheid, met schade bij

weggebruikers als gevolg, kan hij voor die schade aansprakelijk worden gehouden. Het is daarom belangrijk dat we kunnen aantonen dat op structurele wijze aan de zorgplicht (in dit geval: gladheidbestrijding) is voldaan. Een vastgesteld gladheidbeleid valt onder deze plicht.

Duurzaamheid en social return

Zie argumenten.

Financiële toelichting

Voor het bestrijden van de gladheid is een jaarlijks uitvoeringsbudget van € 110.720 beschikbaar. Vanuit dit budget worden de kosten voor o.a. het zout, de aannemers, onderhoud van het materieel, het weerbureau en de meetpunten betaald. De kostenposten voor de gladheidbestrijding zijn onder te verdelen in vaste en variabele kosten. Bij een gemiddelde winter (ruim 30 strooiacties) zijn de variabele kosten 66% van de totale kosten. De variabele kosten zijn sterk afhankelijk van de weersomstandigheden en daarmee moeilijk op voorhand te bepalen. Tijdens zeer strenge, koude winters valt vaak relatief weinig neerslag (en blijft het zout op de weg liggen), daardoor zijn deze winters minder kostbaar dan kwakkelwinters (kwakkelwinter = vaak neerslag; zout spoelt van de weg en er moet opnieuw worden gestrooid als er kans is op bevriezing).

Bij de normale uitvoering van de gladheidbestrijding wordt voortdurend een afweging gemaakt tussen veiligheid, effectiviteit en kosten. Het is heel simpel om bij iedere dreiging van gladheid bij voorbaat alle wegen van zout te voorzien. Maar dat betekent dat de kosten hoog kunnen oplopen en het milieu onnodig wordt belast. Daarom maken wij gebruik van alle beschikbare informatie om steeds opnieuw een afweging te maken of er wel of niet gestrooid moet worden.

Participatie en communicatie

Resultaten vragenlijst PBW'S over de strooiroutes in onze gemeente

In de tweede helft van juni hebben alle plaatselijke belangen en wijkorganisaties een uitnodiging gekregen voor het invullen van een korte vragenlijst over de strooiroutes en gladheidbestrijding in onze gemeente. Bijna de helft van de PBW's heeft de vragenlijst ingevuld.

Driekwart van de ondervraagden geeft aan de strooiroutes in hun eigen kern/wijk te kennen. Tweederde geeft aan dat de belangrijkste doorgaande ontsluitingswegen in hun gebied gestrooid worden. Ons beleid is erop gericht dat je dichtbij huis of op het werk (buitengebied uitgezonderd) je reis op een gestrooide weg kan vervolgen.

Op de vraag of voorzieningen zoals een huisarts, school en wijkgebouw 'gestrooid' bereikbaar zijn, antwoordt 94% positief. Alle deelnemers geven aan dat er geen wegen uit de strooiroute geschrapt kunnen worden.

PBW's die een suggestie voor aanpassing van de strooiroute hebben gedaan, ontvangen een persoonlijke reactie. Naar aanleiding van de suggesties worden de strooiroutes niet aangepast. De gedane suggesties zijn geen prioriteit in de gladheidbestrijding, de voorgestelde straten vallen buiten de wegcategorieën zoals benoemd in hoofdstuk 5 van het beleid.

De gemeentelijke website (in de zomer offline) en de berichten op Twitter en Facebook over gladheidbestrijding zijn bekend bij ruim één derde van PBW's die de vragenlijst hebben ingevuld. Eén van de laatste vragen in de vragenlijst ging over zelfredzaamheid. Een heel aantal kernen/wijken strooit of schuift zelf. Vaak bij de dorpshuizen of bij bruggen. Dankzij de PBW's kunnen we delen van onze gemeente begaanbaar houden waar wij met ons rijdend materieel niet kunnen komen.

Corona

Vooralsnog voorzien wij geen problemen. Alle strooi-eenheden (met of zonder sneeuwplough) worden bemand door één medewerker. In het consignatierooster gladheid zijn een aantal reserve

(strooi)medewerkers beschikbaar. Ook kunnen in geval van nood strooileiders worden ingezet op de strooi-eenheden.

Om het gestrooide zout op de weg zijn werk goed te laten doen, moet het voldoende worden ingereden. Minder verkeer kan betekenen dat er een langere tijd overheen gaat voordat het zout optimaal werkt.

Uitvoering en planning

Eind oktober is de vlootschouw en worden de strooiploegen en strooileiders bijgepraat over het nieuwe strooiseizoen. In november start het strooiseizoen en zijn elke week een strooileider + strooiploeg (eigen dienst + aannemers) geconsigneerd en beschikbaar om de gladheid te bestrijden.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Beslispunt 1

De gemeenteraad besluit het beleidsstuk 'Gladheidbestrijding in Steenwijkerland' vast te stellen.